

Reactie op de internetconsultatie Wet zelfstandig gebiedsverbod

Geachte heer/mevrouw,

Met deze reactie wil ik mijn visie geven op het wetsvoorstel Wet zelfstandig gebiedsverbod. Dit voorstel heeft tot doel om slachtoffers en nabestaanden van ernstige gewelds-, levens- en zedendelicten te beschermen tegen confrontatie met de dader in hun directe woonomgeving. Ik onderschrijf het belang van een dergelijke bescherming, maar ik wil benadrukken dat de wet zorgvuldig moet worden afgebakend en toegepast, zodat deze enerzijds daadwerkelijk recht doet aan slachtoffers en nabestaanden, en anderzijds uitvoerbaar, proportioneel en rechtvaardig blijft.

1. Afbakening van de kring van nabestaanden De bescherming die dit wetsvoorstel beoogt, moet in mijn visie strikt worden beperkt tot de daadwerkelijke slachtoffers van een delict. Indien het slachtoffer een minderjarige betreft, vallen diens ouders of verzorgers onder de noemer van nabestaanden. Bij meerderjarige slachtoffers geldt dat alleen de personen met wie het slachtoffer daadwerkelijk samenwoont (op hetzelfde adres) en eventuele kinderen als nabestaanden moeten worden aangemerkt. Vrienden, burens, kennissen en collega's kunnen weliswaar emotioneel geraakt zijn door een delict, maar zij kunnen niet gelijkgesteld worden met nabestaanden in juridische zin. Een te ruime definitie zou leiden tot onuitvoerbare situaties en tot disproportionele beperkingen voor de dader. Een duidelijke, objectieve afbakening voorkomt willekeur en maakt de wet toepasbaar.

2. Herplaatsing van daders in de woonomgeving Wanneer een dader in dezelfde gemeentelijke wijk woont als het slachtoffer of diens directe nabestaanden, dient herplaatsing verplicht en onmiddellijk te worden ingezet. Deze herplaatsing moet gecoördineerd worden door de reclassering in samenwerking met de sociale wijkteams en gefinancierd worden door de rijksoverheid. Het uitgangspunt moet zijn dat de nieuwe woning van de dader zich minimaal vier kilometer verwijderd bevindt van de wijk waar het slachtoffer of diens nabestaanden wonen. De herplaatsing of herlokatie moet bovendien onderdeel uitmaken van het vonnis en expliciet in de rechterlijke uitspraak worden opgenomen.

3. Voorlopige maatregelen bij verdachten Zolang er nog geen onherroepelijk vonnis is en een verdachte nog niet definitief veroordeeld is, moet de bescherming van slachtoffers eveneens voorop staan. In die periode kan worden voorzien in huisarrest met enkelband voor de verdachte, gedurende de gehele periode tot aan de veroordeling. Op deze manier wordt voorkomen dat slachtoffers onnodig worden geconfronteerd met een mogelijke dader in hun directe omgeving. Indien de verdachte in een gerechtelijk vonnis wordt vrijgesproken, moet hij of zij vanzelfsprekend weer volledig vrij zijn om te gaan en staan waar men wil.

4. Voorkomen van dakloosheid Het mag nooit voorkomen dat een dader door herplaatsing of gebiedsverbod dakloos of thuisloos wordt. Wanneer directe herplaatsing nog niet uitvoerbaar is, dient een enkelband te worden toegepast die de dader verplicht buiten de wijk van het slachtoffer of de nabestaanden te blijven totdat een herlokatie is gerealiseerd. Zo blijft de bescherming van slachtoffers gewaarborgd, terwijl de rechten en basisbehoeften van de dader niet geschonden worden.

5. Specifieke positie van psychisch gestoorde daders Voor daders die kampen met ernstige psychiatrische stoornissen moet een aanvullende voorziening gelden. Deze daders dienen gedwongen te worden herplaatst in een psychiatrisch ziekenhuis of forensisch psychiatrisch instituut, bij voorkeur in een andere provincie dan de provincie waar het slachtoffer of diens directe nabestaanden wonen. Het is van groot belang te voorkomen dat psychiatrisch gestoorde daders in een zwervend en dakloos bestaan belanden. Dat zou zowel hun eigen situatie als de veiligheid van slachtoffers en de samenleving ernstig ondermijnen. De wet moet expliciet voorzien in een oplossing waarbij deze groep daders passend wordt behandeld en begeleid.

6. Centrale rol voor de reclassering De reclassering dient een centrale, coördinerende rol te krijgen in de uitvoering van gedwongen herplaatsing en in de monitoring van opgelegde

enkelbandmaatregelen. Zij beschikt over de expertise en infrastructuur om deze maatregelen zorgvuldig en doelgericht uit te voeren, in nauwe samenwerking met sociale wijkteams, gemeenten en indien nodig forensische instellingen.

7. Conclusie De Wet zelfstandig gebiedsverbod kan een belangrijke bijdrage leveren aan de bescherming van slachtoffers en nabestaanden. Om dit doel te bereiken moet de wet echter scherp en duidelijk worden afgebakend:

- Alleen daadwerkelijke slachtoffers, hun ouders/verzorgers (indien minderjarig) en huisgenoten/gezinsleden (indien meerderjarig) vallen onder de bescherming. - Herplaatsing van daders in dezelfde wijk moet direct en verplicht worden uitgevoerd, minimaal vier kilometer van de wijk van het slachtoffer. - Verdachten krijgen, tot het moment van veroordeling, huisarrest met enkelband. - Daders mogen nooit dakloos worden; bij uitstel van herplaatsing moet een enkelband verplicht worden toegepast. - Psychiatrisch gestoorde daders dienen te worden opgenomen in een instelling buiten de provincie van het slachtoffer. - De reclassering speelt een centrale en coördinerende rol bij uitvoering en toezicht.

Met deze invulling kan de wet zowel de bescherming van slachtoffers en nabestaanden waarborgen als zorgen voor een humane en juridisch proportionele behandeling van daders.

Hoogachtend, [Naam / Handtekening]